

Nr 775

Av herrar Svensson i Vä och Elmwall, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 106, angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m.

I proposition nr 106 föreslås vissa ändringar beträffande skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet. Skogsvårdsstyrelse skall enligt förslaget bestå av sex särskilt utsedda ledamöter, av vilka Kungl. Maj:t och vederbörande landsting skall utse tre vardera. Länsjägmästaren förutsättes därjämte skola ingå som självskriven ledamot.

Departementschefen har i propositionen anslutit sig till skogsvårdsutredningens uttalande, att styrelserna bör ha en god lokal förankring och vara representativa för det enskilda skogsbruket i länet. Detta syfte synes oss emellertid inte bli tillfredsställande garanterat vid den ordning, som föreslås i propositionen. Som särskilt anmärkningsvärt måste det betecknas, att hushållningssällskapen nu skulle ställas utanför medverkan vid valen av skogsvårdsstyrelserna. Det synes angeläget, att hushållningssällskap bibehålles vid sin nuvarande rätt att utse en ledamot av skogsvårdsstyrelse. Vederbörande landsting bör få utse två ledamöter. Kungl. Maj:t bör — såsom föreslås i propositionen — äga utse tre ledamöter, men härav bör två ledamöter vara representativa för skogsägarnas organisationer och en ledamot för skogsarbetarnas organisationer.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att skogsvårdsavgiften skall sänkas från 1,25 till 1,0 promille, vilket medför att inkomsterna av skogsvårdsavgiften minskas med cirka 2,5 milj. kronor. Enligt propositionen skall anslaget till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader minskas med nämnda belopp. Följden härav skulle bli, att biträdestaxorna för skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet måste höjas synnerligen kraftigt. I dagarna har grundtaxan fått höjas från i genomsnitt 50 till 55 kronor per förrättningsdag. I följd av propositionen skulle grundtaxan få höjas ytterligare med cirka 20 kronor till cirka 75 kronor per förrättningsdag.

En sådan chockartad taxehöjning måste få allvarliga konsekvenser för skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet och därmed också för skogsvården. De nuvarande taxorna måste betraktas som höga och alltför kostnadskrävande för många skogsägare. Det framstår därför som angeläget, att man i stället söker möjliggöra en sänkning av taxorna, särskilt för de mindre skogsfastigheterna. För en god skogsvård inom bondeskogsbruket skulle det vara av stort värde, om mindre skogsägare med upp till 50

Bihang till riksdagens protokoll 1960. 4 saml. Nr 775—783

hektar skogsmark kunde få kostnadsfri service från skogsvårdsstyrelsen under en biträdesdag per år.

Skogsvårdsutredningen syftade i sitt förslag till att skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet så småningom skall kunna minskas väsentligt eller helt borttagas. Naturligtvis kommer skogsägarorganisationerna att i ökad utsträckning kunna svara för olika serviceåtgärder. Det måste emellertid konstateras, att skogsägarnas organisationer för närvarande inte är så utbyggda, att de i större utsträckning kan övertaga skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet. I nuvarande läge framstår det därför som angeläget att skogsvårdsstyrelsernas service upprätthålles och att detta sker i samarbete med skogsägarnas egna organisationer. I varje fall för de mellan-svenska länens vidkommande torde kunna konstateras, att en sådan samverkan givit för bondeskogsbruket goda resultat.

I följd av vad ovan anförts synes nu icke någon sänkning av skogsvårdsavgiften böra genomföras. Avgiften bör sålunda bibehållas vid promille-satsen 1,25. Härigenom tillföres skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet cirka 2,5 milj. kronor utöver vad som föreslagits i propositionen. Höjning av biträdestaxorna kan härigenom undvikas.

Som skäl för en sänkning av skogsvårdsavgiften har bl. a. anförts att bolags- och statsskogarna påföres avgiften utan att få nytta av skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet. Ett sådant betraktelsesätt synes emellertid oriktigt. Skogsbolagen med sin industriella verksamhet bör ha allra största intresse av att skogsvården inom bondeskogsbruket kan intensifieras. De är nämligen för sin fortsatta verksamhet i hög grad beroende av bondeskogsbrukets produktion. Detsamma bör gälla för staten och dess skogsindustrier.

Enligt propositionen skall skogsvårdsstyrelsernas verksamhet beräknas omfatta sammanlagt 280 000 förrättningsdagar. Härav skulle enligt departementschefen 83 000 dagar vara att hänföra till den offentliga sektorn och 197 000 dagar till servicesektorn. Enligt skogsstyrelsens bedömning skulle 100 000 förrättningsdagar vara att hänföra till den offentliga sektorn och 180 000 till servicesektorn. Departementschefen har frångått skogsstyrelsens bedömning utan angivande av skäl härför. Båda förslagen avviker från skogsvårdsutredningens bedömning. Enligt skogsvårdsutredningen skulle av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet 45 procent vara att hänföra till den offentliga sektorn och 55 procent till servicesektorn. Med departementschefens förslag föres kostnaderna till cirka 30 procent på den offentliga sektorn och till 70 procent på servicesektorn. Det innebär, att servicesektorn kostnadsbelastats med cirka 5 milj. kronor utöver vad skogsvårdsutredningen avsett, vilka kostnader sålunda får finansieras med skogsvårdsavgiftsmedel, taxeinkomster och därmed jämförliga driftinkomster.

Den kostnadsfördelning, som skogsvårdsutredningen föreslog, synes väl

motiverad. Vid densamma hade nämligen hänsyn tagits till att skogsvårdsstyrelserna i betydande utsträckning kan fullfölja sin tillsynsverksamhet och övriga allmänna uppgifter i samband med de taxebelagda biträdesdagarna. Det synes därför riktigt, att kostnadsfördelningen verkställs enligt skogsvårdsutredningens förslag.

I nuvarande statsfinansiella läge kan det dock vara skäl att inte helt överföra de 5 milj. kronorna till den offentliga sektorn. Lämpligt synes vara, att hälften av detta belopp, dvs. 2,5 milj. kronor, nu överföres. Då samtidigt 2,5 milj. kronor vinnes genom bibehållande av promillesatsen 1,25 för skogsvårdsavgiften, skulle alltså bidraget till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader kunna ökas med sammanlagt 5 milj. kronor utöver vad som föreslagits i propositionen. Omkostnadsanslaget bör sålunda uppföras med 9 983 000 kronor.

De härigenom ökade medlen bör disponeras på så sätt, att skogsägare med upp till 50 ha skogsmark beredes möjlighet till kostnadsfritt biträde av skogsvårdsstyrelse under en förrättningsdag om året. En viss sänkning av taxorna i övrigt torde också bli möjlig.

Inom storleksgruppen 25—50 ha finns det drygt 58 000 brukningsdelar. Efterfrågan på service torde vara störst inom denna grupp. Inom storleksgruppen 10—25 ha finns det drygt 75 000 brukningsdelar. Det är naturligtvis svårt att på förhand beräkna den omfattning, som de kostnadsfria biträdesdagarna skulle få. Sammanlagda antalet biträdesdagar beräknas till cirka 126 000. Om de kostnadsfria biträdesdagarna beräknas till 30 000, skulle kostnaderna härför uppgå till 1,5—2 milj. kronor. Vid en sådan fördelning skulle även taxorna i övrigt kunna sänkas. Målsättningen bör härvid vara, att biträdesdag inte bör kosta skogsägaren mer än 50 kronor. Om detta inte kan uppnås i nuvarande läge, bör det dock kunna genomföras ett följande år.

Med anledning av vad ovan anförts hemställs,

I. att riksdagen i fråga om grunder för skogsvårdsstyrelsenas organisation och verksamhet måtte godtaga att av de sex särskilt utsedda ledamöterna av skogsvårdsstyrelse Kungl. Maj:t må äga utse tre ledamöter, varav två bör vara representativa för skogsägarnas organisationer och en för skogsarbetarnas organisationer, vederbörande landsting två ledamöter och vederbörande hushållningssällskap en ledamot, i enlighet med vad som anförts i motionen;

II. att riksdagen måtte besluta, att skogsvårdsavgiften må bibehållas vid nuvarande promillesats;

III. att riksdagen måtte å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln anvisa till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader ett reservationsanslag av 9 983 000 kronor;

IV. att riksdagen måtte medge, att på grundval av ovan föreslagna medelsanvisning skogsägare med upp till 50 ha skogsmark beredes möjlighet till kostnadsfritt biträde av skogsvårdsstyrelse under en biträdesdag och att biträdes-taxorna i övrigt sänkes i möjlig utsträckning, samt

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om vidtagande av härför erforderliga åtgärder; samt

V. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till enligt motionen erforderlig författningstext.

Stockholm den 8 april 1960

Gustaf Svensson

i Vä

Emil Elmwall

Nr 776

Av herr *Wahrendorff m. fl.*, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 106, angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m.*

Med den betydelse som skogsbrukets och skogsindustriernas produktion har för vår samhällsekonomi är det i hög grad angeläget, att skogarnas produktionsförmåga utnyttjas effektivt och höjes genom olika åtgärder. De insatser, som genom skogsvårdsstyrelserna göres i form av skogsvårdsåtgärder, skogsvägbyggnad, skoglig utbildning m. m., är under nuvarande förhållanden av stort värde för bondeskogsbruket. Det framstår emellertid som angeläget, att yrkesutbildningen ävensom upplysnings- och rådgivningsverksamheten på det skogliga området utbygges och förbättras och att skogsvården intensifieras. En förstärkning av skogsvårdsstyrelseorganisationen och effektivisering av dess verksamhet, såsom åsyftas med den föreliggande propositionen nr 106, bör därför genomföras.

Enligt nuvarande ordning består skogsvårdsstyrelsen av tre ledamöter utom i Västerbottens och Norrbottens län samt i Älvsborgs län, där antalet styrelseledamöter är fem. Ordförande utses av Kungl. Maj:t och de övriga ledamöterna till halva antalet av vederbörande landsting och halva antalet av vederbörande hushållningssällskap. Enligt propositionen skall skogsvårdsstyrelse bestå av sju ledamöter, inberäknat ordföranden och länsjägmästaren, vilken skall vara självskriven ledamot. Av de icke självskrivna ledamöterna skall enligt propositionen landstinget äga utse tre